

UZMAN ÖĞRETMENLİK SINAVI KONU ANLATIMLARI

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK

1.DERS

KAPSAYICI EĞİTİM
KAPSAYICILIK VE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR
EĞİTİM ORTAMLARI
KAPSAYICI ÖĞRENME ORTAMLARI
GÜVENLİ VE DESTEKLEYİCİ BİR OKULUN GEREKLİLİĞİ
PSİKOLOJİK İHTİYAÇLAR
FARKLILAŞTIRILMIŞ BİR DERS NASIL PLANLANIR?
FARKLILAŞTIRMA STRATEJİLERİ

OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ EĞİTİM PLATFORMU

Kapsayıcı Eğitim Nedir?

Kapsayıcı eğitim geçmişte özellikle çeşitli engelleri bulunan öğrencilerin engeli bulunmayan öğrencilerle birlikte eğitim görmesi şeklinde algılanmakta iken günümüzde kapsayıcı eğitim, esasında sadece özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara yönelik bir girişim olmayıp yoksul, farklı etnik ve kültürel geçmişlere sahip, kırsal bölgelerde yaşayan çocuklar ile kız çocukları gibi eşit ve nitelikli eğitim alma konusunda sorun yaşayan diğer gruplara da odaklanmayı ifade etmektedir. (UNESCO, 2001).

Bu anlamda kapsayıcı eğitim; çeşitliliğe değer vererek cinsiyet, etnik yapı, sosyal sınıf, sağlık, sosyal katılım ve başarı gibi nedenlerle kimsenin eğitim süreçlerinden dışlanmaması ve herkesin sistem tarafından kucaklanmasıdır (UNESCO, 2009, Ouane, 2008).

Kapsayıcı eğitim anlayışında sosyal adalet ve eşitlik kavramları ön plana çıkar ve farklılıkların saygı, değer ve kabul görmesi gerektiği vurgulanır (Corbett, 2001; Farrell, 2001; Wah, 2010).

Benzer biçimde UNICEF kapsayıcı eğitimi, öğrenmenin gerçekleşebilmesi için özel desteğe ihtiyaç duyan tüm öğrencileri de içerecek bir sistem olarak tanımlamaktadır (UNICEF, 2003). Bu açıdan kapsayıcı eğitim “her öğrenci eşit derecede önemlidir” (UNESCO, 2017, s.12) anlayışı çerçevesinde, *okulları tüm öğrencilere hizmet verebilecek bir hale getirebilme gayretidir denilebilir (UNESCO, 1994).*

Kapsayıcı eğitimin gerekçeleri nelerdir?

1.Ekonomik Gerekçe

2.Eğitimsel Gerekçe

3.Sosyal Gerekçe

4.Hukuki Gerekçe

Kapsayıcı eğitimin ekonomik gerekçesi nedir?

Geçmişte farklı dezavantajlı gruplara yönelik özel programlar geliştirme çabaları olmuş ancak bu çabalar genellikle daha fazla dışlanmayla ve başarısızlıkla sonuçlanmıştır.Bundan dolayı günümüzde kültürel, etnik, dil, din ve sosyo-ekonomik statü açısından farklılıklara sahip tüm bireyleri kapsayıcı eğitim anlayışı çerçevesinde bir arada eğitmenin en etkili yol olacağı düşünülmektedir.

Dışlanma ve ayrışmanın artması riskine ek olarak, farklı özelliklere sahip öğrenci gruplarının her birisine yönelik okul ya da programların geliştirilmesi ekonomik olarak da maliyetli olacaktır. Bu bağlamda, kapsayıcı eğitim tüm öğrencilere daha az maliyetle nitelikli eğitim sağlamanın yolu olarak görülmektedir. Bu demektir ki kapsayıcı eğitimin ekonomik gerekçesi bulunmaktadır.

Kapsayıcı eğitimin eğitimsel gerekçesi nedir?

Kapsayıcı eğitimin bir diğer faydasının da öğrencilerin akademik performansını geliştirme konusunda olduğu düşünülmektedir. Çeşitli farklılıklara sahip öğrencilere, bir arada nitelikli eğitim sağlamaya çabalayan okullar, bireysel ihtiyaçlara cevap verebilecek öğretim yöntemleri geliştirmek zorunda olacak, böylece bütün öğrencilerin öğrenmeleri olumlu yönde etkilenecektir. Bu durum kapsayıcı eğitimin eğitimsel gerekçesi olarak gösterilmektedir. PISA gibi uluslararası sınavlarda yüksek başarı gösteren ülkelerin okulları arasındaki eşitsizliğin en az düzeyde olduğu ve bireylere sosyo-ekonomik statülerinden bağımsız olarak eşit eğitim/öğrenme ortamlarından faydalanma imkânı sağlandığı görülmektedir.

Kapsayıcı eğitimin sosyal gerekçesi nedir?

Herkesin aynı ortamda eğitim aldığı kapsayıcı okulların, öğrencilerin farklılıklara karşı daha olumlu tutumlar geliştirmesine yardımcı olarak daha adil ve ayrımcı olmayan bir toplum oluşumuna katkıda bulunacağı genel kabul görmektedir. Bu açıdan bakıldığında, kapsayıcı eğitimin toplumlarda kaynaşma, birlikte yaşama ve farklılıkların zenginlik oluşturduğu yönündeki duyguları ortaya çıkarma açısından önemli etkiler yapacağı söylenebilir. Nitekim Salamanca Bildirisi ve Eylem Çerçevesi'nin (1994) 2. maddesinde “Kapsayıcı eğitim oryantasyonuna sahip okulların ayrımcılıkla mücadele edilmesi, herkesi hoş karşılayan ve kabul eden bir toplumun oluşturulması ve herkesin eğitim alma hakkına erişebilmesi” bakımından en etkili araç olduğu belirtilmiştir. UNESCO (2001) bu durumu, kapsayıcı eğitimin *sosyal gerekçesi olarak izah etmektedir.*

Kapsayıcı eğitimin hukuki gerekçesi nedir?

Çocuk hakları ile ilgili temel uluslararası düzenlemelere bakıldığında; Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesinin (1989) I. kısım 1. maddesinde yer alan çocuk tanımına göre “Çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır”. Çocukluk dönemi kendinden sonraki gençlik ve yetişkinlik döneminin önemli bir belirleyicisi olarak aile içi ve dışı ilişkilere şekil veren, mesleki kararların belirmeye başladığı, sevgi ve nefret gibi temel duyguların oluştuğu, çevre ve bireyin kendisi hakkında genel yargılarının belirginleştiği bir dönem olarak önem arz etmektedir. Bundan dolayı söz konusu bildirmede çocukların eğitim haklarına ve almaları gereken eğitimin içeriğine dair detaylı bilgilere yer verilmiştir. Nitekim 28. maddede eğitim imkânlarından toplum içerisindeki tüm çocukların eşit derecede faydalanabilmelerine, 23. maddede özellikle engelli çocukların eğitime erişimlerinin sağlanması gerektiğine işaret edilmektedir.(Convention of the Rights of the Child, 1989).

UNESCO (2005)'ya göre eğitimde hak temelli yaklaşımın üç temel prensibi bulunmaktadır:

- Bedava ve zorunlu eğitime her bireyin erişebilmesi,
- Eşitlik, kapsayıcı eğitime dâhil olma ve ayrımcılık yapılmaması,
- Kaliteli eğitim, içerik ve süreçlere erişim hakkı.

KAPSAYICILIK VE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR

Entegrasyon: Dezavantajlı öğrencilerin genel okulların standart gereksinimlerini karşılayabildikleri sürece bu okullara dâhil edilmeleri durumudur. Öğrencilerin bireysel farklılıkları yeterince göz önüne alınmadığı için bu durumdaki dezavantajlı öğrenciler çoğu zaman diğer öğrencilerle eşit haklardan faydalanamazlar.

Ayrımcılık: Dezavantajlı öğrencilerin akranları ile birlikte genel okullar yerine kendilerine yönelik olarak hazırlanmış mekânlarda eğitim görmeleri durumudur. Genel okullar içerisinde farklı sınıflarda eğitim verilmesi de bu kapsamda değerlendirilebilir.

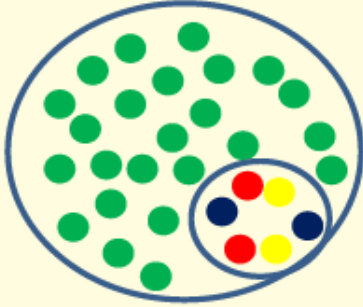
KAPSAYICILIK VE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR

Dışlama: Öğrencilerin doğrudan ya da dolaylı olarak eğitim almalarının engellenmesi ya da eğitime erişim haklarının yok sayılması durumudur.

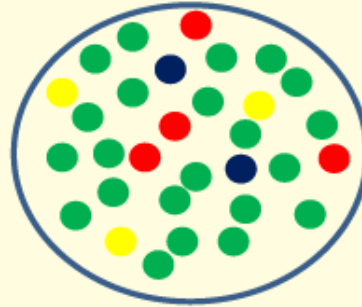
Kapsayıcılık: Okullarda dezavantajlı öğrencilerin önündeki engelleri kaldırmak için içeriğın, öğretim yöntem ve tekniklerinin, stratejilerin vb. sistematik bir reform anlayışı çerçevesinde geliştirilmesi durumudur. Böylece tüm öğrencilere ihtiyaçları doğrultusunda katılımcı, eşit ve adaletli bir öğrenme deneyimi sunmak amaçlanır.

Entegrasyon, Ayrımcılık, Dışlama ve Kapsayıcılık

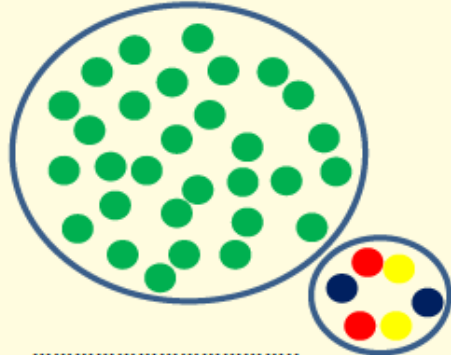
1)

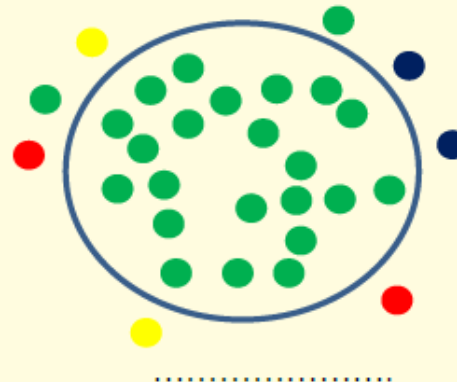
2)

3)

4)

1. Entegrasyon

2. Kapsayıcılık

3. Ayrımcılık

4. Dışlama

EĞİTİMDE KAPSAYICILIĞA ÖRNEK BİR YAKLAŞIM

8. sınıf öğrencisi olan Faruk fiziksel engelinden dolayı tekerlekli sandalye kullanmaktadır. Ortaokul yılları boyunca Faruk'un derslerine giren üç farklı beden eğitimi öğretmeni aşağıdaki yöntemleri izlemişlerdir.

- **Birinci öğretmen** beden eğitimi dersinde tüm sınıfı bahçeye çıkarmakta, Faruk'u ise sınıf içerisinde pencereye yaklaştırarak arkadaşlarını izlemesini sağlamaktadır.

- **İkinci öğretmen** dersler sırasında Faruk'u da bahçeye çıkarmakta ve her hafta başka bir arkadaşını görevlendirerek Faruk'la ayrı bir yerde oyun oynamalarını sağlamaktadır.

- **Üçüncü öğretmen** ise beden eğitimi dersindeki etkinlikler sırasında Faruk'a kendi bireysel özelliklerine uygun roller vererek grup ile birlikte bulunmasını desteklemektedir. Örneğin, hentbol oynanırken kaleci olmasını istemekte, voleybol etkinliğinde ise bir masanın üzerine tekerlekli sandalyesi ile birlikte koyarak hakemlik yapmasını sağlamaktadır.

Birinci yaklaşımda öğrenci eğitim sistemine entegre edilmiş ancak diğer öğrenciler ile aynı özelliklere sahip olmamasından dolayı ilgili ders özelinde eğitim hakkından mahrum bırakılmış. Dolayısıyla eğitim sistemi açısından bakıldığında entegrasyon, öğrenme ortamı açısından bakıldığında ise bir dışlama söz konusu.

İkinci durumda yine eğitim sistemi açısından bakıldığında öğrencinin eğitim sistemine entegre edildiği görülüyor. Öğrenme ortamı değerlendirildiğinde ise öğrencinin eğitim hakkından mahrum bırakılmadığı ancak özel durumundan dolayı ayrı bir ortamda eğitim aldığı görülüyor. Bu durumda öğrenme ortamı açısından ayrımcılık denebilir.

Son durumun ise öğrencinin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak diğer öğrencilerle ortak öğrenme ortamında aktif olarak yer almasının sağlanması açısından kapsayıcılık olarak değerlendirilebileceği vurgulanır.

EĞİTİM ORTAMLARI

Entegrasyon

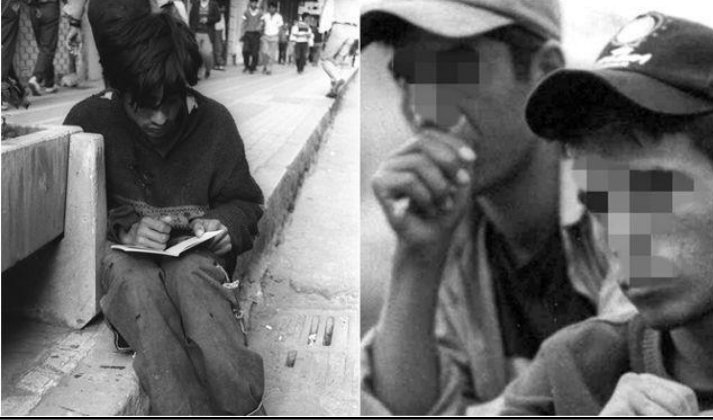
Entegrasyon (Öğretmen merkezli, başta dezavantajlı olabilecek öğrenciler olmak üzere bireysel farklılıkların dikkate alınmasının zor olduğu ve muhtemelen her öğrencinin aynı hızla ilerlemesinin beklendiği bir sınıf ortamı olması nedeniyle)

Eğitim sistemi açısından Entegrasyon

Eğitim sistemi açısından Entegrasyon (Muhtemelen okul bahçesinde yani eğitime entegre edilmiş ancak diğer öğrencilerden farklı olduğu için kapsanamamış). Öğrenme ortamı açısından Dışlama (Bireysel farklılıkları dikkate alan kapsayıcı bir ortam oluşturulmadığı için diğer öğrencilerle aynı yaşantıları paylaşamıyor ve öğrenme ortamından dışlanıyor)

EĞİTİM ORTAMLARI

Dışlama

Dışlama (Eğitim dışında bırakılmış sokak çocukları olduğu için)

Ayrımcılık

Ayrımcılık (adır kentte okula giden ocuklar. Sadece tek bir grubun ayrı bir eğitim ortamında yer almasına örnek olduğu için)

EĞİTİM ORTAMLARI

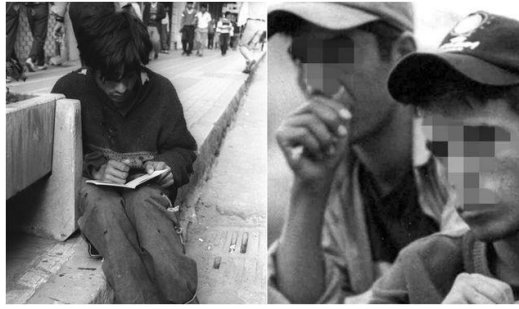
Kapsayıcılık

Kapsayıcılık (Farklı ihtiyaçlara ve özelliklere sahip öğrencilerin aynı ortamda farklı etkinlikler yapılan, bireysel farklılıkların dikkate alındığı bir sınıf ortamı olduğu için)

Kapsayıcılık

Kapsayıcılık (Özel gereksinimi olan bir çocuğun normal gelişim gösteren çocuklarla aynı ortamda eğitim aldığı, aynı zamanda aktif katılım gösterdiği için)

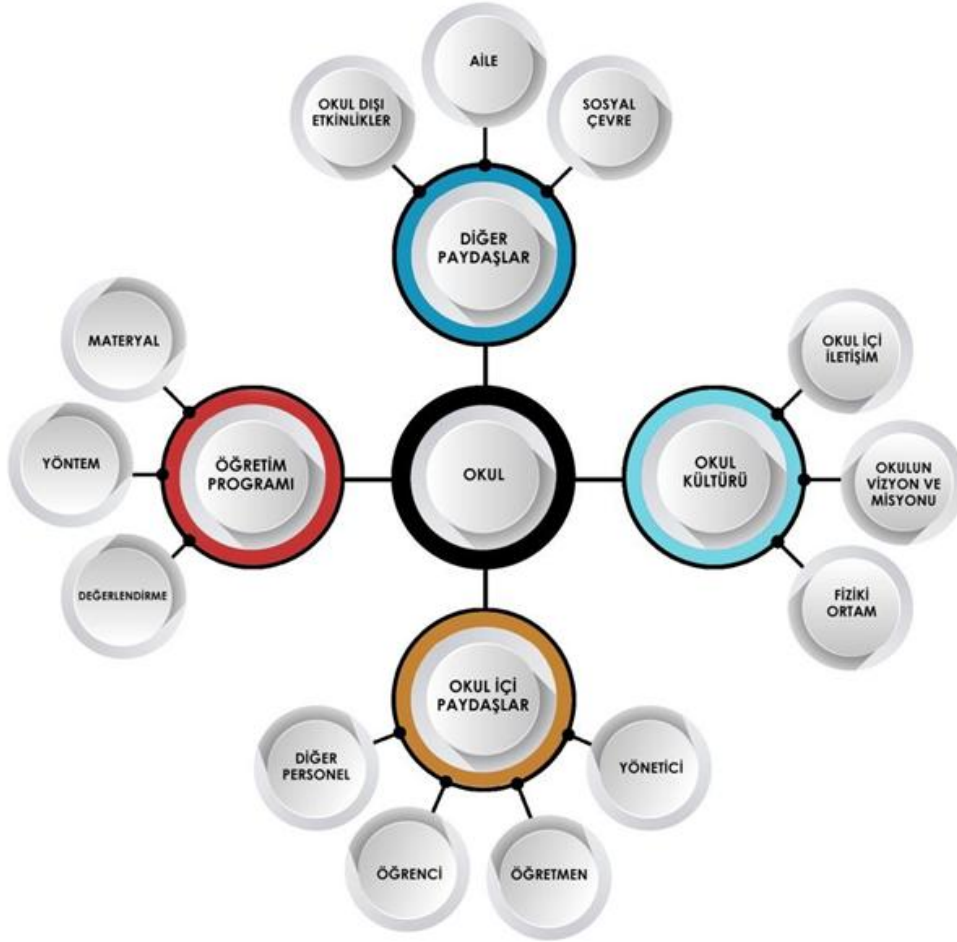

Bu fotoğraflarla ilgili kesin bir cevap yoktur;

Örneğin, tekerlekli sandalyede bulunan öğrencinin aynı okul içerisinde diğer öğrencilere baktığı kabul edilirse entegrasyon, okula devam etmiyor da öğrencilere uzaktan bakıyor ise dışlama doğru cevap olacaktır.

Cevabımız eğitim sistemi açısından değerlendirdiğimizde farklı, öğrenme ortamı açısından değerlendirdiğimizde farklı olabilir. Benzer şekilde, 6. fotoğrafta yer alan down sendromlu öğrenci eğer normal gelişim gösteren çocuklar ile aynı sınıfta ise, ön sıralarda oturduğu ve derse aktif katılım gösterdiği için bu durum kapsayıcı eğitime örnek verilebilir.

Ya da burası bir özel eğitim sınıfı ise ve sınıfın tamamı özel gereksinimli öğrencilerden oluşmakta ise bu durum sistem açısından ayrımcılığa örnek olabilir.

Bu zihin haritası kapsayıcı eğitimin unsurlarını temsil etmektedir.

Süreç içerisinde eğitim ortamların da olacak en küçük bir değişik sistemdeki herkesi etkiler. (kelebek etkisi)

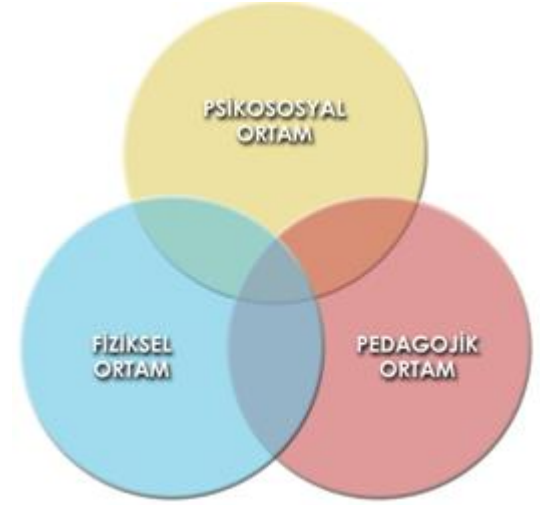
Kapsayıcı eğitimin eğitim süreci içerisinde yer alan herkes bu ağın değerli bir parçasıdır.

Öğretmenler olarak bizlerin sınıf içindeki olumlu veya olumsuz davranışları çarpan etkisi yaratarak tüm öğrencileri etkileyebilir.

KAPSAYICI ÖĞRENME ORTAMLARI

Kapsayıcı bir öğrenme ortamı oluşturabilmek için yapılması gerekenler nelerdir?

- Güvenli okul ve sınıf ortamı oluşturulmalı
- Her bireyi kabul eden bir sınıf atmosferi oluşturulmalı
- Farklılıklara saygı duyulmalı
- Demokratik tutum sergilemeli
- Sınıf demokratik şekilde yönetilmeli
- Öğrencilerin içsel motivasyonu arttırılmalı
- Öğrencilerde aidiyet duygusu oluşturulmalı
- Öğrencilerin okula ve sınıfa uyumu sağlanmalı
- Öğrencilere birey olarak değer verilmeli ve tanınmalı
- Öğrencilerin duygu ve düşüncelerine değer verilmeli
- Bireylerin duygularını ifade etmelerine imkan tanınmalı
- Öğrenciler arasında etkili sözlü-sözsüz iletişim sağlanmalı
- Sağlıklı bir öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen iletişimi sağlanmalı
- Hijyenik bir öğretim ortamı sağlanmalı
- İlgi çekici bir sınıf ortamı oluşturulmalı
- Sınıfın fiziksel özellikleri geliştirilerek iyileştirilmeli
- Aktif öğrenme ortamı oluşturulmalı
- İşbirlikçi öğrenme ortamı oluşturulmalı
- Öğrenme ortamı olarak çevresel kaynaklardan yararlanılmalı
- Farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş yöntem ve teknikler kullanılmalı
- Bilginin öğrenciler tarafından yapılandırılması sağlanmalı

“Kapsayıcı bir öğrenme ortamının sınıf yönetiminden, fiziksel koşullara ve psiko-sosyal desteğe uzanan çok çeşitli bileşenleri” vardır. Elimizdeki imkanlar ne olursa olsun kendi sınıflarımızı ve okullarımızı kapsayıcı eğitim için düzenlemeye çabalayabiliriz. Bu bağlamda işe fiziksel düzenlemeler ile başlanabilir. Her öğretmenin ve okul yöneticisinin bu konuda bir yeteneği ve çabası olduğu bir gerçek. Önemli olan eksikliklerin farkına ve gereksinimine varmak, harekete geçmektir.”

GÜVENLİ VE DESTEKLEYİCİ BİR OKULUN GEREKLİLİĞİ

Güvenli okul nedir?

Güvenli bir okul, eğitim-öğretim faaliyetlerinin korkudan, şiddetten ve endişeden arınmış, keyifli bir ortamda gerçekleştirilebileceği bir mekândır. Böyle bir ortam, her öğrencinin kendisini özel ve kabul edilmiş hissettiği bir eğitim iklimi sağlar. güven ortamı oluşmuş okul; zorbalıktan uzak, davranış beklentilerinin açık bir şekilde ifade edildiği ve öğrencileri destekleyen okullardır.

Psiko-sosyal açıdan kapsayıcı bir öğrenme ortamı nasıl oluşturulabilir?

Psiko-sosyal açıdan kapsayıcı bir öğrenme ortamının oluşturulabilmesi için öncelikle öğrencilerimizin ihtiyaçlarının tespit edilmesi gerekir. Bu amaçla birçok tanılayıcı değerlendirme aracı işe koşulabilir. Kapsayıcı öğrenme ortamları, duygu ve düşüncelerin dikkate alındığı ortamlardır. Öğrencilerimize ilgi gösterebilmek için öncelikle onların duygu ve düşüncelerini iyi tanımak gerekir.”

Kapsayıcı öğrenme ortamları öğrencileri psiko-sosyal açıdan desteklemelidir.

Öğrenmenin öncül şartı motivasyondur.

Sahip olduğu dezavantajlar nedeniyle psiko-sosyal açıdan sorunları olan öğrenciler öğrenmeye yeterince güdülenmeyeceklerdir.

Güvenli ve Destekleyici Okul İklimi Kontrol Listesi

1. Öğrenciler okulda kendini güvende hisseder.
2. Öğretmenler öğrencilerle ilgilenir.
3. Öğrenciler kendini okula ait hisseder.
4. Öğrencilerimin liseyi bitirmesini önemserim.
5. Öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler ve okulda çalışan herkes okulla gurur duyar.
6. Veli okula geldiğinde, ilgiyle karşılandığını hisseder.
7. Okulda, cinsiyet ayrımı yapılmadan erkek ve kız öğrencilere eşit davranılır.
8. Okul kurallarının neler olduğunu herkes bilir.
9. Okulda kimse zorbalığa maruz kalmaz.
10. Okul temiz ve bakımlıdır.
11. Okuldaki öğretmenler, öğrencilere sorunlarını çözmede yardımcı olur.
12. Okuldaki eşyalar ve ortam öğrencilerin zarar görmeyeceği şekilde düzenlenmiştir.
13. Öğrenciler okula giderken ve okuldan dönerken kendini güvende hisseder.
14. Öğretmenler ve öğrenciler birbirlerine saygı ve sevgi gösterir.
15. Veli, okul yönetimi ve öğretmenlerle işbirliği yapar.
16. Öğrenciler bu okulda eğitim almaktan mutluluk duyar.
17. Okulda şiddet ve çatışmayı önlemeye yönelik çalışmalar yapılır.
18. Okuldaki öğrenciler arasında bağımlılık yapan maddelerin kullanılmaması için gerekli tedbirler alınmıştır.
19. Öğrenciler birbirlerinin öğrenmesini engellemezler.
20. Okulda öğrenciler, birbirine güvenirlir.

Güvenli ve Destekleyici Okul İklimi Kontrol Listesi

21. Öğrenciler okulda başarılı olacağına inanır.
22. Okul sıcaklığı yıl boyunca yeterli düzeydedir.
23. Öğrenci davranışlarıyla ilgili net kurallar vardır.
24. Sorunlarını çözmeye yardıma ihtiyacı olan öğrenciler okuldan bu desteği alırlar.
25. Farklı kültürden gelen öğrencilere eşit davranılır.
26. Öğrenciler okul eşyalarını korur.
27. Okulda öğrenciler, birbirlerine yardım eder.
28. Okulda öğrenciler, birbirini severler.
29. Okulda öğrenci ailelerinin zengin ya da yoksul olmasına bakılmaksızın tüm öğrencilere eşit davranılır.
30. Okuldaki tuvaletler temizdir.
31. Öğretmenler sınıf düzenini bozan öğrencilerle etkin bir şekilde baş eder.
32. Okul, benim bireysel farklılıklarımı yansıtan öğretim materyalleri sağlar.
33. Öğrenciler okul kurallarına uyar.
34. Okul binası aydınlık ve güzel bir görüntüye sahiptir.
35. Okulda, öğrencilerin kişisel sorunları hakkında konuşabilecekleri biri vardır.
36. Okulda, öğrenciler öğretmenlere güvenir.
37. Öğrencilerin olumlu davranışları, başarıları desteklenir.
38. Okulda öğrenci sağlığı ve güvenliği dikkate alınır.
39. Öğrenciler okul dışında ihtiyaç duydukları zaman öğretmen ve yöneticilere ulaşabilirler.
40. Acil durum telefon numaraları okulda görülebilir yerlere asılmıştır.

Kapsayıcı bir eğitmenin öğrencileriyle ilişkilerinde dikkat etmesi gerekenler nelerdir?

- Bağ kurmak,
- İçsel motivasyon sağlamak,
- Süreç değerlendirmesine ağırlık vermek,
- Yapıcı geri bildirim vermek,
- Sevgi ve saygı çerçevesinde iletişim kurmak

“Bu listede belki de en önemli madde ‘bağ kurmak’tır. Çünkü herşey bununla başlar.

Öğrencilerimizle bağ kurmak için neler yapmalıyız?

- Onların yaşamış olduğu bir sorunla ilgili sizin başınıza gelmiş bir anınızı anlatmanız sizin tarafınızdan anlaşıldıkları hissini oluşturur. Çünkü insanlar kendi kültürlerinden ya da benzer yaşam deneyimlerinden gelmiş insanlarla çok daha kolay etkileşime geçerler.
- Ders sonrasında sınıfı hemen terk etmeyip onlarla biraz daha zaman geçirmek,
- Oyun oynarken öğrencilerinizin oyunlarına dahil olmak,
- Kantinde öğrencilerle çay içmek gibi”

PSİKOLOJİK İHTİYAÇLAR

Öğrencilerin öğrenmeye karşı güdülenebilmeleri için hangi psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmış olması gerekir?

Öğrencilerin öğrenmeye karşı güdülenebilmeleri için bazı temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmış olması gerekir:

Güç: Bireyin kişisel gelişmesini ifade eder. Bunun için de bireyin bilgi ve beceri kazanması, yaşam kalitesini arttırmaya çalışması, başarıya yönelmesi ve kendini değerli hissetmesi bulunur.

Ait olma: Bireyin içinde bulunduğu aile başta olmak üzere, akran, sosyal çevre ve toplum ile uyumlu bir biçimde yaşaması için gerekli olan sevgiyi alması ve gösterebilmesidir. Birey içinde bulunduğu sosyal sistemdeki ilişki ve iletişim ağının bir parçası olduğunu hissederek ait olma duygusunu giderebilmektedir.

Hayatta kalma/güvenlik: Tüm insanlar temel yaşam gereksinimlerinden mahrum yaşayamazlar. Bunlar barınma, beslenme ve güvenlik gibi faktörleri içerir. Öğrenciler öğrenmeye karşı motivasyonları açısından değerlendirildiğinde örneğin güvenlik farklı şekilde ele alınabilir. Belirli bir özelliğinden dolayı okulda zorbalığa uğrayan bir çocuk için okul güvenli bir yer olmaktan çıkacaktır.

Özgürlük: Bireyin karar vermesi, hareket edebilmesi ve sağlıklı tercihler yapabilecek olgunluğa erişmesini sağlar. Özgürlük, bireyin içinden geldiği gibi davranması ve hayatının kontrolünün mümkün olduğunca elinde olduğu duygusunu yaşamasıdır.

Eğlence: Eğlence ihtiyacı oyun, eğlenme ve öğrenmeyi içerir. Çocuklar için iş birliğini ve diğerleriyle geçinmeyi öğrenmesini sağlar. Stresin azaltılması, yaratıcılığın ortaya çıkarılması ve kişilerarası ilişkilerin kurulmasına da olanak sağlar.

Psikolojik İhtiyaçlar

Psikolojik İhtiyaçlar	Psikolojik ihtiyaçlar aile/ öğretmen desteği ile olumlu bir şekilde <u>karşılandığında</u>	Psikolojik ihtiyaçlar aile/ öğretmen desteği ile olumlu bir şekilde <u>karşılanmadığında</u>
Ait olma	Sınıf ortamında kabul gördüğü için kendini okula ait hisseder. Güzel arkadaşlıklar kurar. Okula devamına dikkat eder. Okula devam başlı başına bir koruyucu faktördür.	Kendini kabul edecek okul dışı gruplara yönelir. Çeteler, örgütler vs.
Güç	Aileden / öğretmenden destek gördüğü için derslerde başarı göstererek kendini güçlü hisseder.	Kendini güçlü hissetmek için arkadaşlarıyla kavga eder, okulda sigara içer, kuralları ihlal eder.
Özgürlük	Sınıf içerisinde seçenekler oluşturarak seçimi öğrenciye bırakmak, kendilerini özgür hissetmelerini sağlar.	Verilen sorumluluk ve görevlere nedensiz itiraz ederek, karşı gelme, yapmama.
Eğlence	İyi arkadaşlıklar kurması desteklenirse oyun, eğlence gibi ihtiyaçlarını karşılarken akademik başarısı da artar.	Eğlenme amaçlı arkadaşlarının özellikleri ile dalga geçer.
Güvenlik	Okulda kendini güvende hisseden çocuk okula isteyerek gelir. Akranlarıyla sağlıklı ilişkiler kurar.	İçine kapanır. Tedirgin ve kuşkulu tavırlar sergiler. Öğrenmeye karşı motivasyonu ve başarısı düşer.

Farklı özelliklere sahip öğrencilerden oluşan sınıflarda sadece anlatım yöntemi yeterlidir?

Anlatım yöntemiyle ders işlendiğinde öğretmenin anlattığı ile öğrencilerin anladıkları arasındaki büyük farklar olabilir.

Anlatım yöntemiyle ders işlendiğinde öğretmen ile ortak yaşantıları daha çok olan ya da daha hızlı öğrenen kişiler derslerde daha iyi bir ürün ortaya koyarlarken, sınıfın çoğunluğu anlatılan dersten oldukça farklı ürünler ortaya çıkartır.

Farklı özelliklere sahip öğrencilerden oluşan sınıflarda etkili bir öğrenme-öğretme sürecinin yaşanabilmesi için eğitimcilerin çok sık kullandığı anlatım ve soru-cevap yöntemleri yeterli değildir. Kapsayıcı bir öğretim için farklılaştırılmış öğretim yaklaşımının benimsenmesi gerekir.

FARKLILAŞTIRILMIŞ BİR DERS NASIL PLANLANIR?

Öğrenme-öğretme sürecini bir sistem yaklaşımı içinde ele alacak olursak bu sistemi aşağıdaki şekilde ifade edebiliriz.

FARKLILAŞTIRILMIŞ BİR DERS NASIL PLANLANIR?

Farklılaştırılmış öğretim öğrencilere süreçte kazandırılacak hususlar ve bunların nasıl değerlendirileceği ile ilgilidir.

Buna göre farklılaştırma aŐađıda belirtilen üç temel bileŐen bağlamında gerçekleştirilebilir.

Farklılaştırma,

- İçerik: öğretilcek konu ve kavramlar,
- Ders süreci: öğretim için kullanılacak yöntem ve teknikler,
- Değerlendirme: bilgi ve beceri gelişimini takip etmede kullanılacak araç ve yöntemler.

Farklılaştırma

İçerik

Ders süreci

Değerlendirme

Farklılaştırılmış öğretimde öğrenciler için İçeriği farklılaştırma yöntemi nasıl uygulanır?

İçeriği farklılaştırma en basit şekliyle sınıfta işlenen konuyu hâlihazırda bilen ya da daha hızlı öğrenen öğrenciler ile daha az bilen ya da yavaş öğrenen öğrencilere yönelik aynı kaynağı kullanmamayı gerektirir. Buna göre örneğin, alt düzey öğrenciler için sizin hazırladığınız konuyu basitçe ele alan bir çalışma yaprağı ya da ders kitabı kullanırken, üst düzey öğrenciler için daha geniş bilgilerin yer aldığı başka bir kaynak kullanılabilir.

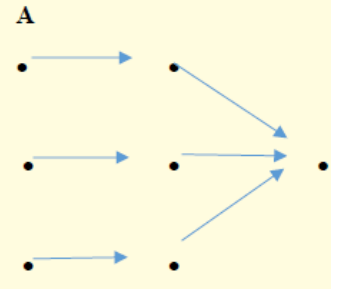
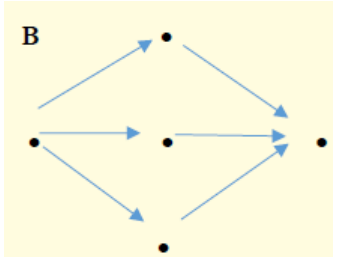
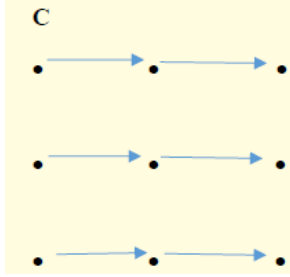
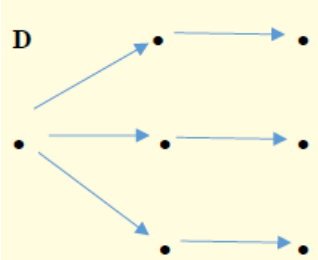
Farklılaştırılmış öğretimde öğrenciler için ders sürecinin farklılaştırılması yöntemi nasıl uygulanır?

Ders sürecinin farklılaştırılması temel olarak etkinliklerin farklılaştırılması esasına dayanır. Örneğin yavaş öğrenen öğrenciler derste ders kitabındaki konuyu okuduktan sonra metnin ana fikrini ortaya çıkaracak bilgi ve kavrama düzeyindeki bazı sorulara cevap verirken, hızlı öğrenen öğrenciler aynı ders kitabını kullanarak konu ile ilgili bir analiz basamağında bir etkinlik gerçekleştirebilirler. Örneğin bir kavram haritası yapabilirler.

Farklılaştırılmış öğretimde öğrenciler için değerlendirmenin farklılaştırılması yöntemi nasıl uygulanır?

Değerlendirmenin farklılaştırılması öğrencilerin ne öğrendiklerini ölçmek amacıyla farklı araçların kullanılmasını gerektirir. Örneğin, kavrama düzeyinde öğrenme gerçekleştiren yavaş öğrenen öğrencilerden ders sonunda konu ile ilgili özet yazmaları istenirken, hızlı öğrenen öğrencilerden konuyla ilgili eleştirel kısa bir gazete makalesi yazmaları istenebilir.

FARKLILAŞTIRMA STRATEJİLERİ

 <p>A</p>	 <p>B</p>	 <p>C</p>	 <p>D</p>
İçerik ders süreci değerlendirme	İçerik ders süreci değerlendirme	İçerik ders süreci değerlendirme	İçerik ders süreci değerlendirme
Ders içeriği ve ders süreci farklılaştırılmış	sadece ders etkinlikleri farklılaştırılmış	hem içerik, hem etkinlikler hem de değerlendirme araçları farklılaştırılmıştır.	etkinlikler ile değerlendirme farklılaştırılmıştır.

Buradaki birinci şekilde öğretmen içeriği ve ders sürecini farklılaştırarak sınıftaki tüm öğrencilere aynı değerlendirme aracını kullanmıştır. Örneğin, öğretmen içeriği farklılaştırmak için üç farklı kaynak hazırlamış olabilir. Seviyesi düşük öğrenciler için konuyu basitçe anlatan bir çalışma yaprağı, ortalama öğrenciler için ders kitabını ve seviyesi yüksek olan öğrenciler için ise akademik makalelerden derlediği bilgileri de içeren başka bir çalışma yaprağı. Birinci şekilde öğretmenin ders içeriğini ve etkinlikleri de farklılaştırdığı görülmektedir. Buna göre örneğin düşük seviyedeki öğrenciler çalışma yapraklarında konu ile ilgili çeşitli soruları cevaplandırırken, orta düzey öğrenciler ders kitabından hareketle konuyla ilgili bir neden sonuç analizi yapabilirler (balık kılıçığı tekniğini kullanarak). Üst düzey öğrenciler ise sentez basamağında bir etkinlik gerçekleştirebilirler; buna göre kendilerine verilen daha zor çalışma yaprağındaki bilgilerden hareketle konu ile ilgili bir proje geliştirebilirler.

İkinci şekilde sadece ders etkinlikleri farklılaştırılmış,

üçüncü de hem içerik, hem etkinlikler hem de değerlendirme araçları farklılaştırılmıştır.

Dördüncü şekilde ise etkinlikler ile değerlendirme farklılaştırılmıştır.”